

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

STAVBY PRO VČELAŘSKÉ ÚČELY

Metodická pomůcka Ministerstva pro místní rozvoj ČR

1. Úvod

Stavební zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), vychází při společné úpravě územního plánování a stavebního řádu z principu, že těžiště uplatňování veřejných zájmů je zakotveno v rámci nástrojů územního plánování, které řeší komplexně a kontinuálně uspořádání území včetně koordinace veřejných a soukromých záměrů, a to zejména výstavby. V návaznosti na to potom dochází k významné liberalizaci povolování staveb na úseku stavebního řádu.

S ohledem na zmocňovací ustanovení uvedené v § 194 písm. b) stavebního zákona vydává Ministerstvo zemědělství právní předpisy upravující technické požadavky pro vodní díla a technické požadavky pro stavby pro plnění funkcí lesa. Obecné požadavky na stavby pro zemědělství jsou obsaženy v prováděcí vyhlášce ke stavebnímu zákonu č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby ve znění pozdějších předpisů.

V aplikační praxi se vyskytují problémy při umisťování včelínů a zařízení pro chov včel mimo obec, ve volné přírodě.

2. Vymezení pojmů a další informace

2.1. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Stavbou se podle ustanovení § 2 odst. 3 stavebního zákona rozumí veškerá stavební díla, která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání.

Zařízením se podle ustanovení § 3 odst. 2 stavebního zákona rozumí informační a reklamní panel, tabule, deska či jiná konstrukce a technické zařízení, pokud nejde o stavbu. V pochybnostech, zda se jedná o stavbu nebo zařízení, je určující stanovisko stavebního úřadu.

Podle ustanovení § 18 odst. 5 stavebního zákona lze **umisťovat** v nezastavěném území v souladu s jeho charakterem **stavby nebo zařízení a jiná opatření pouze pro zemědělství**, lesnictví, vodní hospodářství a další v tomto paragrafu vyjmenované.

Podle ustanovení § 76 odst. 1 stavebního zákona lze **umisťovat stavby nebo zařízení**, jejich změny, měnit jejich vliv na využití území, nebo měnit využití území a chránit důležité zájmy v území jen na základě **územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, nestanoví-li zákon jinak**.

Územní rozhodnutí (rozhodnutí o umístění stavby) **ani územní souhlas se nevyžaduje** v případech taxativně vymezených v ustanovení § 79 odst. 2 stavebního zákona. Jedná se o případy staveb a zařízení, které jsou z hlediska územního plánování nevýznamné, nebo o případy, které jsou podrobeny jiným právním předpisům.

Územní rozhodnutí může být nahrazeno územním souhlasem v případech stanovených v ustanovení § 96 odst. 2 stavebního zákona za splnění podmínek stanovených v odst. 1 téhož ustanovení. Základním kritériem pro použití územního souhlasu je lokalizace záměru v zastavěném území nebo zastavitelné ploše. Územní souhlas tedy nelze využít v nezastavěném území. Dalším obecným požadavkem je, že se poměry v území v důsledku realizace záměru podstatně nezmění a záměr nevyžaduje nové nároky na dopravní a technickou infrastrukturu. Vylučujícím obecným kritériem je pak uplatnění předpisů o posuzování vlivů záměru z hlediska životního prostředí, u kterých nelze územní souhlas využít.

Stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce nevyžadující pro svoji realizaci stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu jsou vymezeny v ustanovení § 103 stavebního zákona. Podle odst. 1 písm. e) bod 3 **stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují stavby pro chovatelství**

o jednom nadzemním podlaží o zastavěné ploše do 16 m² a do 5 m výšky, podsklepené nejvýše do hloubky 3 m.

Podle § 2 odst. 2 písm. e) stavebního zákona se rozumí obecnými požadavky na výstavbu též technické požadavky na stavby stanovené prováděcím právním předpisem, kterým je **vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.**

Stavbou pro zemědělství se pro účely vyhlášky č. 268/2009 Sb., podle § 3 písm. f) rozumí stavba pro hospodářská zvířata, tj. stavba nebo soubor staveb pro zvířata k chovu, výkrmu, práci a jiným hospodářským účelům.

2.2. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)

Hospodářskými zvířaty podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) veterinárního zákona jsou zvířata využívaná převážně k chovu, výkrmu, práci a jiným hospodářským účelům, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, osli a jejich kříženci, drůbež, běžci, králíci, kožešinová zvířata, zvěř ve farmovém chovu, ryby a jiní vodní živočichové, **včely a včelstva.**

2.3. Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon)

V souladu s ustanovením § 1 odst. 1 písm. a) plemenářského zákona mezi **vyjmenovaná hospodářská zvířata** mimo jiné patří i plemenné ryby a **včely.**

2.4. Včelařská zařízení podle včelařské terminologie

Včelín je stavba ze dřeva, cihel nebo jiného materiálu, ve které jsou umístěny úly, veškeré včelařské nářadí a ochranné pomůcky. Součástí včelínu může být i místnost na vytáčení medu.

Včelník vytváří jednoduché přenosné zařízení složené z 3 až 5 úlů. Má odklápěcí střechu a odnímatelnou zadní stěnu. Boční stěny jsou připevněny na závěsech (pantech) a lze je rozevřít. Včelník má většinou prkennou střechu opatřenou lepenkou proti dešti.

Včelnice je místo, kde jsou volně rozestaveny úly na paletách. Na jedné paletě jsou umístěny 3 až 4 úly. Jednotlivé palety by měly být několik metrů od sebe. Je to nejpoužívanější způsob včelaření u profesionálních včelařů. Umožňuje snadné přemístění včelstev na různá kočovná stanoviště.

Kočovní vůz je vlastně včelín, který je pevně spojen s podvozkem. Kočovním vozem se můžou převážet včelstva i na větší vzdálenosti.

3. Závěr

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby upravuje v ustanovení § 3 základní pojmy, které slouží pouze pro účely vyhlášky. Proto, pokud pojem uvedený v ustanovení § 3 písm. f) bodu 1. neobsahuje ve svém výčtu „včely“ nelze dovozovat, že by tyto nebyly hospodářskými zvířaty. To, že se včely nepochybně považují za hospodářská zvířata, je doloženo zákonem o veterinární péči a plemenářským zákonem.

Podle ustanovení § 18 odst. 5 stavebního zákona lze v nezastavěném území v souladu s jeho charakterem umísťovat stavby, zařízení a jiná opatření pouze pro zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, těžbu nerostů, pro ochranu přírody a krajiny a další, pokud územní plán v konkrétních plochách tento výčet neomezí. Z toho vyplývá, že včelařská zařízení lze v nezastavěném území umísťovat, není-li územním plánem stanoveno jinak. Omezení územním plánem by se pravděpodobně spíše výjimečně mohlo týkat včelínu (stavby), ne včelníku, včelnice nebo kočovního vozu.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) bod 3 stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu nevyžadují stavby pro chovatelství o jednom nadzemním podlaží o zastavěné ploše do 16 m² a do 5 m výšky.

V případě včelařských zařízení podle včelařské terminologie se převážně z hlediska územního plánování a rozhodování jedná o nevýznamná, často mobilní (přenosná) zařízení, která nejsou stavbou ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 stavebního zákona, ani zařízením ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 stavebního zákona a nevyžadují proto územní rozhodnutí, ani stavební povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu.

Vzhledem k rozmanitosti případů nelze stanovit jednoznačnou hranici mezi stavbou a věcí, která se za stavbu nepovažuje. V každém jednotlivém případě záleží vždy na posouzení příslušného stavebního úřadu.